སྤུ་རྒྱལ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་མཁར་ལྷགས་རྩེ་འཁྲུག་རྗོད་ཀྱི་གཡུལ་འགྱེད་རབ་དང་རིམ་པ་བྱུང་བའི་སྐོར་མདོ་ཙམ་གླེང་བ། བློ་ནག་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས།

བཙན་པོ་ཚང་། 418

མཁར་ལྷགས་རྩེ།

ནང་དོན་གནད་བསྡུས།

རྩོམ་འདིའི་ནང་དུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་སྤུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་མཁར་ལྷགས་རྩེ་(石 堡 城)འཁྲུག་རྗོད་ཆེད་རྒྱལ་ཕམ་ངེས་མེད་ཀྱི་གཡུལ་འགྱེད་རབ་དང་རིམ་པ་བྱུང་ཞིང་།

མཐར་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ནང་ཁུལ་དུ་ "ཨན་ཧྲིའི་དུས་ཟིང་ "བྱུང་བ་དང་བསྟུན་ནས་བོད་བཙན་པོས་མཁར་དེ་ཡོངས་སུ་དབང་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་སྐོར་ཙུང་ཞིབ་ཏུ་བརྗོད་ཡོད།

བརྗ་ཆད་གཙོ་བོ།

སྦྲུ་རྒྱལ། ཐང་རྒྱལ་རབས། མཁར་ལྷགས་རྩེ། གཡུལ་འཁྲིད།

མཁར་ལྷགས་རྩེ་ནི་ཧྲི་ཱ་རི་བོ་དང་ཤ་ར་ཧོ་ཐོའི་མཁར་(哈 城)དང་ཉེ་བའི་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་དང་། སྟོང་སྐོར་ཁོག་ནས་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོད་པའི་འགག་སྒོ་དང་བྲ་ཡན་དང་ཁྲི་ག་སོགས་ནས་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོད་པའི་ལམ་ཐིག་གལ་ཆེན་ཏེ་ཉིན་སར་གོང་ཁའི་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲམ་རྒྱུད་དུ་གནས་ཤིང་། བོད་བཙན་པོའི་དུས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་མུ་མཐུད་དུ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་དམག་དོན་གྱི་ས་ཚིགས་གལ་ཆེན་ཞིག་དང་། སྦྲུ་རྒྱལ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་གྱི་འཁྲིམ་འགྲུལ་གྱི་འགག་སྒོ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

《ཐང་ཡིག་གསར་མ》ལས་ "ཧྲི་པོ་མཁར་ལ་སླེབས་དུས། རི་མཐོ་ཞིང་གཡང་གཟར་ལ། ལམ་ཡང་ཀྱག་ཀྱོག་ཏུ་འདུག སྡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཁར་ལྷགས་རྩེ་ཞེས་བྱ། དེ་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ལི་དབར་འགག་འསྐྱོད་པ་ན་ས་རྗེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དམར་བ་ཞིག་འདུག སྡོད་པས་དེ་ལ་ལ་དམར་ཞེས་བྱ།"ཞེས་འཁོད་འདུག

ང་ཚོས《ཐང་ཡིག》གསར་རྙིང་དང《སྲིད་སྐྱོང་མེ་ལོང》སོགས་ཞིབ་ཏུ་བསྒྲུགས་རྗེས་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་ནི། དུས་རབས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་ནང་སྦྲུ་རྒྱལ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་མངའ་ཁོངས་འཕྲོག་རྩོད་ཀྱི་དམག་འཁྲུག་གང་མང་ཞིག་བྱུང་བ་ལས། བོད་ཀྱིས་བསླངས་པའི་དམག་འཁྲུག་མང་ཆེ་བ་ནི་ཕར་རྒོལ་རང་བཞིན་གྱི་དམག་འཁྲུག་ཡིན་པ་དང་། ཐང་གིས་བརྒྱབ་པའི་དམག་འཁྲུག་མང་ཆེ་བ་ནི་འགོག་སྲུང་རང་བཞིན་གྱི་དམག་འཁྲུག་ཡིན་པ་དེ་རེད། ད་དུང་དེའི་ཞོར་དུ་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་ནི།སྐབས་དེའི་ཐུ་རྗོད་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་གྱི་དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་ཐད་ཀྱི་ཧེ་བག་དེ་རེད།

ཏུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་ཁྲིད་ཀྱི《དོན་ཆེན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས》ལས། སྤྲེལ་གྱི་ལོ་ལ། དགུན་ཆབ་སྲིད་ལས་སྐར་བྲག་དམར་དུ་གཤེགས་སྟེ། བཟོ····ཞལ་ཅོས····གྱིས། བཀལཏེ····མཀར་ལྷགས·····རྩེ་སྐར····ཐོབ། 1ཅེས་འབྱུང་།
འདིའི་སྤྲེལ་གྱི་ལོ་ནི་ཕྱི་ལོ་༡༥༧ལོ་ཡིན་ལ། སྐར་ཐོབ་ཅེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པས་དེའི་ཡར་སྔོན་དུ་མཁར་དེ་ཐང་གི་ལག་ཏུ་ཤོར་བ་ཤེས་ཐུབ།《ཐང་ཡིག་རྙིང་མ》ལས་ཐུ་རྗོད་ཀྱི་སྐོར་དུ“ཁེ་ཡོན་གྱི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བདུན་པར། སོ་རྡང་གི་སྤྱི་ཁྲབ་དམག་དཔོན་ཆེན་མོ་དང་ཞིན་ཨན་ལྷང་གི་ཐབས་ཡོད་པ་ལི་དབྱི་བྱ་བས་ལུང་ཡུག་ཏུ་དམག་དྲངས་ཏེ་རྗོད་ཀྱི་ཧྲི་པོ་མཁར་ཡང་དབང་དུ་བསྡུས། 2”ཞེས་གསལ། ཡིན་ན་ཡང《དོན་ཆེན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས》ལས། སྤྲེལ····ཀྱི་ལོ་ལ། བབསྟེ། བཙན་པོ····ཕོ་བྲང་དབྱརད···སྤྲེ····གའི་བཙར་བུ·····སྣ་ན་བཞུགས། བློན་སྐྱེས་བཟང་ལྡོང་ཙབ་ལས་སྟོགས···པས། མུ་ལི····ཙུ་ལིར་གཡུལ····སྦྲེ···རྒྱ་མང་པོ····བདུངས། དགུན་ཕོ་བྲང་བྲག་དམར་གྱི་དབུ····ཚལ་ན་བཞུགསྟེ····རྒྱའི་པོ་ཀྭ་ཤི···ཙོང་ཀན·····ཕྱག་འཚལད། 3ཅེས་འབྱུང་བ་གཉིས་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཙུང་ལྡོག་ཟླར་སྣང་བས་དཔྱད་གཞི་ཆེ་སྟམ། གོང་གི《ཐང་ཡིག》ཏུ་བཤད་པའི་ཁེ་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་དང་འདིར་བཤད་པའི་སྤྲེལ་གྱི་ལོ་གཉིས་ལོ་གཅིག་ལ་ཁེལ་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་ལོ་༡༢༨ལོ་ལ་བབས་ཡོད་པས། ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་རང་རང་གི་རྒྱལ་ཁ་མ་གཏོགས་ཕམ་ཁའི་སྐོར་ཡིག་ཐོག་ཏུ་མ་བཀོད་པའམ་ཅི་སྙམ།

གང་ལྟར་འདིའི་སྐོར་ལ་དོགས་གཞི་ཅུང་ཆེ་སྙམ། རྩོད་ཀྱི་རྩི་པོ་མཁར་ཞེས་པས་མཁར་དེ་དང་ཐོག་རྩིག་མཁན་བོད་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་སྙམ།

མཁར་ལྷགས་རྩེའི་སྟེང་གི་རྫ་གཡམ་ཆག་རོ

《ཐང་ཡིག་རྙིང་མའི》ཐུ་རྩོད་ཀྱི་སྐོར་ལས། “དེ་དུས་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཞོ་ཤུང་གིས་གཡོ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད་ཐང་དང་ཁོག་འཁྲིལ་འདུག་ཅེས་བསྒྲགས་པས། བཙན་པོས་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད་སྐུ་མདུན་དུ་བོས་ཤིང་། བཀྱོན་ཕབ་ནས་བསད་དོ།།” ④ ཞེས་དང་། »དོན་ཆེན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་«ལས། འབྲུག་ལོ་ལ། བཙན་པོ་དབྱར་དད་མཚོ་བོག་བོལ་གོང་ན་བཞུགས་པ་ལས། སྔར་བོད་ཡུལ་དུ་གཤེག་སྟེ་འདུན་མ་ཐྲིད་ཀྱི་ལྷུ་ནག་དུ་འདུས། དགུན་ཕོ་བྲང་བྲག་མར་ན་བཞུགས་སྟེ། དབའས་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད་ལ་བཀྱོན་ཕབ་ནས། འབྲོ་ཆུང་བཟང་འོར་མང་བློན་ཆེན་པོར་བཀའ་སྩལད། ⑤ ཅེས་གསལ་བས། ༧༢༨ལོར་བཙན་པོས་ཧེ་ཞིའི་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲི་ཞོ་ཤུང་ཞེས་པ་དེའི་ཕྲ་མའི་གཏམ་ལ་ཉན་ནས་བརྟག་དཔྱད་མ་བཏང་བར་དགྲ་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་བློན་ཆེན་པོ་དབའས་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད་ལ་དོན་མེད་དུ་བཀྱོན་ཕབ་ནས་བསད་པས། དེ་ནས་བཟུང་མཁར་ལྷགས་རྩེ་ཡང་དགྲ་ལག་ཏུ་ཤོར་བ་སོགས་བཙན་པོའི་གཞུང་ལ་རྒུད་ཉེས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་མགོ་བརྩམས་པ་གདོན་མི་ཟ་སྙམ།

ཡིན་ནའང་། དེ་ནས་བརྩིས་པའི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་སྤྲུལ་གྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༤༠ལོར་ཡང་བསྐྱར་མཁར་དེ་ཐང་གི་ལག་ནས་ཚུར་འཕྲོག་ཐུབ་པ་བྱུང་འདུག དེའི་སྐོར་ལ《ཐང་ཡིག་རྙིང་མའི》ཐུ་རྩོད་ཀྱི་སྐོར་ལས། “ཁེ་ཡོན་ཁྲི་ལོ་ཉེར་དགུ་བའི་དཔྱིད་ཀར། ཅིན་ཁྲིན་གོང་རྫེ་གཤེགས། རྩོད་ནས་པོ་ཉ་བཏང་སྟེ་གཏམ་དེ་ཞུས་ཤིང་། འདུམ་བྱེད་ཟེར་བ་ལ། གོང་མས་གསན་དུ་མ་བཞེད། ཟླ་བཅུ་གཉིས་པར། རྩོད་དམག་ཧྲིལ་པོ་མཁར་ལ་དྲངས། དེ་གཞིའི་ཅི་ཏུའུ་ཧྲི་ཀེ་ཅ་ཡུན་བྱུ་བས་འགོག་མ་ཚུགས་པས། གོང་མ་ཞོན་ཙུང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་ཁྲོས། ཐེན་པོ་ཡི་དུས་མགོར། གོང་མས་ཧོང་ཤུའུ་ལྷེ་མིན་དང་ཀྲུང་ཚི་བྱུ་བ་གཉིས་སྤྱ་ཕྱིར་ལེན་ཡིག་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲི་ལ་མངགས་ཀྱང་། རྩི་པོ་མཁར་གཏོར་མ་ཐུབ།” ⑥ ཅེས་གསལ་ཞིང་། ཐང་གིས་ཡང་བསྐྱར་དམག་མངགས་ནས་མཁར་དེ་ཕྱིར་ལེན་རྩིས་བྱས་ཀྱང་བོད་ཀྱིས་འགོག་སྲུང་བྱས་པ་ཧ་ཅང་དམ་པས་ཁོ་ཚོས་ཕྱིར་ལེན་མ་ཐུབ་པོ།།

འདིའི་སྐོར་ལ《ཐང་ཡིག་གསར་མའི》བོད་སྐོར་ལས་ཀྱང་། "ལོ་དེར། ཅིན་ཁྲིན་གོང་ཇོ་དགུང་དུ་གཤེགས། ལོ་དེའི་རྗེས་མར་གོང་ཇོའི་མདུད་བཏང་། སྟོད་ནས་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཕོ་ཉ་མངགས་ཤིང་། འདུམ་ཞུས་ཀྱང་གོང་མས་མ་གསན། དེ་ནས་སྟོད་དམག་ཁྲི་ཚོ་བཞི་བཙུ་ཁྲིན་རྫིན་པོ་ལ་དྲངས་ཏེ། ཏི་ཡོན་ཅིན་དུ་སླེབས། སྟོད་ཀྱིས་ཡང་ཀའོ་ཀྲིག་ལ་དམགས་དྲངས་ཏེ་ཞན་མཁར་གཅིག་བཙེམས། དེ་གའི་དམག་དང་མི་སེར་མང་པོ་བསད། དེ་ནས་ཡང་ཀྲིན་ཞུའུ་ཅིན་གྱི་ཧྲི་པོ་མཁར་དུ་དམག་དྲངས་པ་ལ། དེ་གའི་སོ་སྲུང་དམག་དཔོན་ཀོ་ཙ་ཡུན་བྱ་བས་བཟློག་མ་བཏུབ།"⑦ ཅེས་གསལ།

དེ་ཡང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཕུད་ནས་ཧྲི་པའོ་མཁར （石堡城） ཏེ་མཁར་ལྕགས་རྩེ་འཕྲོག་རྩོད་བྱེད་དོན་གཙོ་བོ་ནི། གཅིག་ནས་སྤུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཕྱོགས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཚུར་རྒོལ་དང་དཔུང་འཛུགས་བྱེད་པར་འགོག་སྲུང་དང་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་ནས་མཁར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོར་སོང་བའི་ས་ཆ་ཁག་ཅིག་ཚུར་ལེན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ལ་ལྟ་བ་དང་། གསུམ་ནས་མཁར་ལྕགས་རྩེ་ནི་སྐབས་དེའི་ཚོང་འགྲུལ་སོགས་ཀྱི་འགག་སྒོ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གནས་པས་དེ་བདག་ཏུ་འཛིན་ནུས་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིན།

མཁར་ལྕགས་རྩེའི་ཐག་ཉེ་ན་ཡོད་པའི་ཤར་རྡོ་ཐོའི་མཁར། (哈城)

གོང་གསལ《དོན་ཚན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས》ལས།" སྤྱལ་གྱི་ལོ་ལ། བཙན་པོ····དབྱརད་ཆབ་སྲིད་ལ་གཤེགཊ་སྟེ། རྒྱའི་མཁར་དར····ཁྱ···ཅྭན་ཕབ།"ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྤྱལ་གྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༨༧ལོའི་ལོ་སྟོད་ཡས་མས་སུ་བོད་བཙན་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་ཐང་གི་ཀའོ་ཀྲིག （廓州)གི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཏ་ཧྭ་ཞན （达化县）ཞེས་པ་དེ་ཕབ་པར་སྣང་ཞིང་། ཏ་ཧྭ་ཞན་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཀྲིག་བྱུང་མའི་ཇན་ཏེ་ཁྲི་ལོ་ལྔ་བར་ （北周建德五年)ཁྲི་གར་ཀའོ་ཀྲིག་བཙུགས་ཤིང་། དེའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཐའོ་ཧེ་རྫོང （洮河县）དང་ཏ་ཧྭ་རྫོང་ （达化县） གཉིས་བཙུགས་པའི་ཏ་ཧྭ་རྫོང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཐང་རྒྱལ་རབས་སུའང་དེ་ཀའོ་ཀྲིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་ད་ལྟའི་ཁྲི་ག་ས་ཆར་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱིས་མཁར་ལྕགས་རྩེ་ཕྱིར་མ་བླངས་གོང་དུ་རྫོང་དེ་བླངས་པར་བཤད་པས། བོད་དམག་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་སློན་གཞུང་ནས་ལམ་ལ་ཆས་ཏེ་ཐེར་དགུ་རི་བོའི་ལྷོ་ངོས་བསྐོར་ཅིང་ད་ལྟའི་སྐོ་མེ་ཚུ་ནག་དང་སྟག་ལུང་སོགས་བརྒྱུད་ནས་ཁྲི་གའི་རྨ་འགྲམ་དུ་དྲངས་ནས་ཏ་ཧྭ་

མཁར་བླངས་པར་མངོན། ཡང་གོང་གསལ《ཐང་ཡིག་གསར་མའི》བྲུ་སྙོད་ཀྱི་སྐོར་ལས། "སྙོད་ཀྱིས་ཡང་ཀའོ་ཀྲིག་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཞན་མཁར་གཅིག་བཅོམས།" ⑩ ཞེས་པའི་ཞན་མཁར་དེ་ཡང་ཏ་ཧྲ་རྫོང་གི་རྫོང་མཁར་འདི་ཡིན་སྙམ།

《ཐང་ཡིག་རྙིང་མའི》བྲུ་སྙོད་ཀྱི་སྐོར་ལས"ཐེན་པོ་ཡི་ཁྲི་ལོ་བདུན་པར། གོང་མས་ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན་བྱ་བ་ལུང་ཡུག་གི་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲི་ལ་མངགས་ཏེ་དམག་བྱས་པས་རྒྱལ་ཁ་ཐོན། དེ་ནས་ཧྲི་བོ་མཁར་ཅེས་པའི་མིང་ཧྲིན་ཝུའུ་ཅིན་དུ་སྒྱུར་སོ།།11ཞེས་དང་། ཡང་ཐང་ཡིག་གསར་མའི《བྲུ་སྙོད་ཀྱི་སྐོར》ལས"གོང་མས་ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན་བྱ་བ་ལུང་ཡུག་གི་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲི་ལ་མངགས། ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན་གྱིས་ཧྲི་པོ་མཁར་དབང་དུ་བསྡུས།"13ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཐེན་པོ་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་སྤྱི་སྤྱི་ལོ་༧༥༨ལོར་ཐང་གི་གོང་མས་ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན་བྱ་བ་དེ་ལུང་ཡུག（陇右)གི་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲིར（节度使)མངགས་ཤིང་། ཁོ་ནི་དཔའ་ངར་ཆེ་ཞིང་དམག་རྩུས་ལ་མཁས་པས་དེའི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་སྤྱི་ལོ་༧༥༩ལོར་བོད་ཀྱི་ལག་ནས་མཁར་ལྕགས་རྩེ་སླར་ཡང་ཕྱིར་འཕྲོགས་པ་རེད། དེ་ཡང་ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན（哥舒翰)ནི་ཐང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲུ་གུ་དུར་གྱིས（突骑施)ཀི་ཧྲུའུ་ཚོ་བའི་མི་ཡིན་པས་ཚོ་མིང་མི་ལ་ཐོགས་ཏེ་ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན་ཞེས་འབོད། དཔའ་ངར་ཆེ་ཞིང་གཡོ་སྒྱུ་ལའང་མཁས། དང་ཐོག་རྒྱ་ནུབ་ས་ཆར་དམག་ལ་ཞུགས་ཤིང་། ཅེ་ཏུའུ་ཧྲི་ཝང་ཀྲུང་སིའི་ཚབ་ཏུ་དམག་སྤྱིའི་འགན་ཁུར་ཏེ། བོད་དང་དམག་འཐབ་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁ་བླངས་པས་སྙན་གྲགས་ཆེ། སྤྱི་ལོ་༧༥༨ལོར་ཝང་ཀྲུང་སིའི་ཚབ་ཏུ་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲིའི་འགན་ཁུར། སྤྱི་ལོ་༧༥༩ལོར་ལུང་ཡུག་དང་རྒྱ་ནུབ་ས་ཆ་ནས་དྲུ་གུའི་རིགས་ཀྱི་དམག་ཁྲི་བཅུ་ཁྲིད་ནས་གཡུལ་བཀྱེས་པས་མཁར་ལྕགས་རྩེ（铁仞城）སླར་ཡང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཤོར་བ་རེད།

ཡིན་ན་ཡང《ཐང་ཡིག་རྙིང་མའི》བྲུ་སྙོད་ཀྱི་སྐོར་ལས། "ཐེན་པོ་ཡི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་བར། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན་དགུང་དུ་གཤེགས། བློན་ཆེན་གྱིས་དེའི་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་རྒྱལ་སར་འཁོད། དེར་ཡང་བཙན་པོ་ཞེས་འབོད། ཕྱིར་ལོག་དུས། ཨན་ལུའུ་ཧྲན་ངོ་ལོག་སྐེ་ལོ་དབྱུང་དབང་དུ་བསྡུས། གོང་མས་ཧོ་ཞི་དང་ལུང་ཡུག་གི་དམག་མི་ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན་ལ་ཧྲ་འདྲེན་དུ་བཙུག་སྐེ་ཐུང་ཀོན་དུ་སྐར་བཏབ་སྐེ་སྲུང་ངོ།"13ཞེས་དང་། 《ཐང་ཡིག་གསར་མའི》བྲུ་སྙོད་ཀྱི་སྐོར་ལས། "ལོ་དེར། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན་བགྲོངས། སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་རྒྱལ་སར་འཁོད། སྙོད་ནས་ཕོ་ཉ་མངགས་ཏེ་འདུམ་ཞུས། གོང་མས་ཅིན་ཀྲའོ་ཧྲའོ་དབྱི་ཡི་ཐབས་ཡོད་པ་ཚོས་གོང་ཡོན་བྱ་བ་གོང་མའི་བཀའ་རྟགས་སོགས་བསྣམས་ནས་བཙན་པོའི་འདས་མཆོད་དུ་སྙོད་ལ་མངགས། མ་འགྲངས་པར་ཨན་ལུའུ་ཧྲན་བྱ་བ་ངོ་ལོག ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན་གྱིས་ཧོ་ཞི་དང་ལུང་ཡུག་གི་དམག་དཔུང་ཐུང་ཀོན་སྲུང་བར་ཁྲིད། ཕྱོགས་གཞན་གྱི་དམག་དཔོན་ཚོས་ཀྱང་སོ་སོའི་དམག་སྣ་དྲངས་ཏེ་རྒོལ་བར་ཆས།"14ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན། ཐེན་པོ་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་བ་སྤྱི་སྤྱི་ལོ་༧༥༥ལོར་ཧྲིན་དབྱང་དང་ཧི་ཏུང་གི་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲི་ཨན་ལུའུ་ཧྲན་ཞེས་པ་དེས་རང་དང་ཕ་ཡུལ་གཅིག་པའི་ཧྲི་སི་མིན་བྱ་བ་དང་བསྡོངས་ནས་དམག་ཁྲི་བཅོ་ལྔ་ཁྲིད་ནས་ཧྲིན་དབྱང་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་གྱེན་ལོག་བྱས་པས་ཐང་གི་གོང་མ་ཞན་ཙུང་（玄宗）རབ་ཏུ་སྐྲག་ནས་ཀོ་ཧྲུའུ་ཧན་ལ་ཧོ་ཞི་དང་ལུང་ཡུག་གི་དམག་ཁྲིད་ནས་ཐུང་ཀོན་བསྲུང་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་ཅིང་། ཕྱོགས་གཞན་གྱི་དམག་དཔོན་དག་ཀྱང་ཨན་ལུའུ་ཧྲན་འགོག་ཏུ་ཆས་དགོས་པས་བསྒྲགས་པས། ཐང་དང་བྲུ་སྙོད་ས་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཐང་དམག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ལྷོད་འགྱུར་གྱིས་ཇེ་ཞན་དུ་ཕྱུར་ཅིང་། བོད་དམག་གིས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དཔུང་འཇུག་བྱ་བར་མངོན་གསལ་གྱིས་སྟབས་ཇེ་བདེར་སོང་བས། སྤུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཇེ་མྱུར་དུ་ཕྱུར།

《ཐང་ཡིག་གསར་མ》ལས། "ཀྲི་ཏེའི་ཁྲི་ལོ་དང་པོར། སྙོད་དམག་གིས་སོས་ཀྲིག་དང་ལེ་ཞུའུ་ལ་སོགས་པའི་ལྕགས་རི་བཅོམ་སྟེ། ཧྲི་པའོ་མཁར་དུ་སྐར་བཏབ།"15ཅེས་དང་།《སྲིད་སྐྱོང་མེ་ལོང》ལས། "（ཀྲི་ཏེ་ཁྲི་ལོ་དང་

པོ་(ལོ་དེར ་བོད་ཀྱིས་ལྷེ་རོང་དང་། རྫིན་ལྷེ། ཧིང་རོང་། ཞོན་ལྷེ། ཀྲི་རྫིང་། ཅིན་ཐེན། ཐེན་ཁྲུང་སོགས་རྫུན་ཁག་དང་མཁར་ལྕགས་རྩེ། པེ་ཀུའུ་མཁར། ཏིའོ་ཁེ་མཁར་བཅས་ཕབ།”16ཅེས་གསལ་བས། སྤྱི་ལོ་༧༥༨ལོར་བོད་ཀྱིས་ཡང་བསྐྱར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ནང་ཁྲུལ་ཟང་ཟིང་དུ་གྱུར་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་དཔུང་ཆེན་དྲངས་ཏེ་ལྷེ་རོང་དང་རྫིན་ལྷེ་སོགས་ཐང་གི་རྫུན་ཁག་མང་པོ་དང་། པེ་ཀུའུ་མཁར་སོགས་ཕབ་པར་མ་ཟད། སྔར་ཐང་གིས་འཕྲོགས་པའི་མཁར་ལྕགས་རྩེ་ཡང་བདེ་བླག་ངང་ཕྱིར་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁའི་ཐ་ཆེན་དྲག་ཏུ་བརྡུངས།

《སྲིད་སྐྱོང་མེ་ལོང》ལྟར་ན། ཐེངས་འདིར་བོད་དམག་གིས་ད་ལྟའི་མང་ར་རྫོང་གི་བྱང་ཤར་དུ་ཡོད་པའི་པེ་ཀུའུ་མཁར་ （百谷城)ཡང་དབང་དུ་བསྡུས་པར་བཤད་པས། མཁར་ལྕགས་རྩེ་ལེན་དུས་བོད་དམག་ཁག་གཅིག་གིས་ད་ལྟའི་མང་ར་ས་ཆ་ནས་བྱ་གཞུང་དང་ཁྲི་ག་བརྒྱུད་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་དཔུང་འཇུག་བྱས་པ་དང་། ཁག་ཅིག་གིས་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་སློན་དང་ཉི་ཟླ་རི་བོ་སོགས་བརྒྱུད་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་དཔུང་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་བཙིར་རྫོལ་གྱིས་མཁར་དེ་ཕྱིར་བླངས་པར་སྙམ་མོ།།

《 དོན་ཆེན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས 》ལས། སྦྲིའུ་ལོ་ལ་བབས་སྟེ། དབྱར་བཙན་པོ་ཟུང་ཀར་ན་བཞུགས།བཙན་པོ་མཚན་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དུ་བོན་ད། བློན་ཁྲི་བཟང་དྲ་ཞང་སྟོང་བཙན་དྲ། ཀག་ལ་བོང་གསུམ་གྱི་དམགིས།སེ་ཙུ་ཕབ། ཅེ་ཅི་མན་ཅད་འབངས་སུ་བཀུག །མདོ་སྨད་ཀྱི་དབྱར་འདུན་``ཡོལ་དུ་བློན་ཁྲི་བཟང་གྱིས། བསྡུསྟེ། གསར་བུ་པལ་ཕོ་ཅེ་མཆིས། དགུན་འདུན་ཡོལ་དུ་བློན་སྣང་བཞེར་གྱིས་བསྡུས་པར་ལོ````ཅིག །17ཅེས་གསལ་བས། སྦྲིའུའི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༥༨ལོར་སུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་གོང་གསལ《ཐང་ཡིག་གསར་མར》བཤད་པ་ལྟར་ཐང་གི་སོས་ཀྲིག་སྟེ་སེ་ཙུ་དབང་དུ་བསྡུས་ཤིང་། ཙ་འདྲེན་མཁན་གྱི་དམག་དཔོན་སུ་ཡིན་»ཐང་ཡིག་«ཏུ་གསལ་བོར་མ་བཤད་ཀྱང་ཡིག་རྙིང་འདི་ལས་བློན་ཁྲི་བཟང་དང་ཞང་སྟོང་བཙན་དང་ཀག་ལ་བོང་གསུམ་ཡིན་པ་གསལ་བོར་ཤེས་ཐུབ། ཡང་ལོ་འདིར་མདོ་སྨད་ཀྱི་དབྱར་འདུན་དང་དགུན་འདུན་རིམ་བཞིན་བློན་ཁྲི་བཟང་དང་བློན་སྣང་བཞེར་གཉིས་ཀྱིས་ཡོལ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་བསྡུས་པར་བཤད་ལ། འདིའི་ཡོལ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱའི་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཟུར་ཆག་པར་སྙམ་པས། ཐང་གི་ཡོན་ཀྲིག （原州） ཅེས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད།

《 དོན་ཆེན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ 》ལྟར་ན། བྱ་ཀག་གི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༥༧ལོར་བློན་ཆེན་པོ་སྣང་བཞེར་ལ་སོགས་པས་ཐང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཙོང་ཀ་ཆེན་པོ་དང་སེག་ཤིང་ཀུན་གཉིས་ཕབ་པ་དང་། ཁྱིའི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༥༢ལོར་བློན་ཁྲི་བཟང་དང་སྐྱེས་སྟག་སྣང་ལ་སོགས་པས་ཁར་ཙན་ལེང་རྩུར་དྲ་མ་དྲངས་པ་དང། ཕག་གི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༥༡ལོར་བློན་ཁྲི་བཟང་དང་ཞང་སྟོང་བཙན་དང་ཞང་བཙན་པ་གསུམ་གྱིས་ཙོང་ཀ་ཆུང་དུ་ཕབ་ཅིང་། གླང་གི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༦༣ལོར་བློན་སྐྱེས་བཟང་ལ་སོགས་པས་མཁར་བཙན་བ་མགོ་དང་ཀེའུ་ཤན་གཉིས་ཕབ་པ་དང་། ད་དུང་ཞང་སྟོང་བཙན་གྱིས་ཟོང་ཙུ་དང་ཟངས་ཀར་གཉིས་ཕབ་པར་བཤད་ཅིང་།《ཐང་ཡིག་རྙིང་མ》ལས་ཀྱང་། “ལོ་འགའི་རྗེས་སུ་ཧྲིན་ཞང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་དང་པླིན་ཀྲིག་གི་བྱང་ཕྱོགས་རྣམས་རྙེད་ཀྱིས་ཆར་གྱུར་པས།ཐང་གི་ཀྲིག་བཅུ་ཕྲག་འགའ་རྙེད་ལ་ཤོར།”18ཞེས་གསལ་བས། སུ་རྒྱལ་བཙན་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་ཆུ་ལོན་བརྫོལ་བ་བཞིན་འགོག་ཐབས་མེད་པར་དཔུང་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཆེན་པོ་ཐང་གི་ཀྲིག་དང་རྫོང་མཁར་མང་པོ་བླངས་ཏེ་མངའ་ཁོངས་སུ་ནས་སུ་ཏུ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་རེད།

མཁར་ལྕགས་རྩེའི་དབུ་རྩེ།

ཡང《དོན་ཆེན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས》ལས། སྟག་ལོ་ལ་བབསྟེ། དཀུན་སླད་རྒྱ་རྗེ་ཐོངས་ནས། རྒྱ་རྗེ་གསར་དུ་བཙུག་པ། དབྱའ་དར་དང་ས་རིས་ལས་སྐྱོགས་པ་འབྱུལ་དུ་མ་ཏུང་ནས། ཆབ་སྲིད་ཞིག་ནས་ཞང་རྒྱལ་ཟིག་དང་ཞང་སྟོང་བཙན་ལས་སྐྱོགས། པས། བྱམ་ལིང་ལྕུག་ཟམ་ཏཀལ་ཏེ་དྲ་ཅན་དྲང་སྟེ། འབུ་ཤིང་ཀུན་དང་ཟིན་ཙུ་དང་ག་ཙུ་ལས་སྐྱོགས་པ། རྒྱའི་མཁར་མང་པོ་ཕབ་སྟེ་ཞང་རྒྱལ་ཟིགས་སླར་བོད་ཡུལ་དུ་མཆིས་ཏེ། ཞང་རྒྱལ་ཟིགས། དང་། བློན་སྟག་སྒྲ་དང་ཞང་སྟོང་རྩན་དང་བཙན་པ། ལས། སྐྱོགས་པས། ཀེང་ཤིར་དྲ་མ་དྲང་སྟེ་ཀེ（ཀེང་）ཤི་ཕབ། རྒྱ་རྗེ་བྲོས། ནས། རྒྱ་རྗེ་གསར་དུ་བཙུག། ནས། དྲ་མ་སླར་ལོག་ནས། ཞང་རྒྱལ་ཟིག་བོད་ཡུལ་དུ་མོལ་ཅེན་ལ། མཆིས། པར་ལོ་གཅིག་19ཅེས་བྱུང་ཞིང་།《ཞོལ་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ》ལས། བཙན་པོ་ཁྲི་སོང་ལྡེ་བཙན་ཐུགས་སྐམ་ལ་བཀའ་གྲོས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བས། ཆབ་སྲིད་གར་མཛད་དོ་ཅོག་དུའང་ལེགས་སྟེ། རྒྱའི་ཁམསུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་དང་མཁར་མང་པོ་བཅོམ་སྟེ་བསྡུས་ནས། རྒྱ་རྗེ་ཧེའུ་འགི་ཝང་ཏེ་རྗེ་བློན་སྐྲག་སྟེ། ལོ་གཅིག་ཅིང་རྟག་དུ་དཔྱ་དར་ཡུག་ལྔ་ཁྲི་ཕུལ་ཏེ། རྒྱ་དཔྱའ་འཇལ་དུ་བཙུག་གོ །དེའི་འོག་དུ། རྒྱ་རྗེ་ཡབ་ཧེའུ་འིག་ཝང་དེ་གྲོངས་སྟེ། རྒྱ་རྗེ་སྲས་ཝང་པེང་ཝང་རྒྱལ་པོར་ཞུགས་ནས། བོད་ལ་དཔྱའ་འཇལ་དུ་མ་ཏུང་སྟེ། བཙན་པོ་ཐུགས་སླུང་བའི་ཚེ། ངན་ལམ་ཀླུ་ཁོང་གིས། རྒྱ་ཡུལ་གྱི་ཐིལད། རྒྱ་རྗེའི་ཕོ་བྲང་ཀེང་ཤིར། བོད་ཀྱིས་དམག་དྲང་བའི་བཀའ་གྲོས་ཀྱི་མགོ་ཆེན་པོ་གསོལད་ནས་ཀེང་ཤིར་དྲང་བའི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོར། ཞང་མཆིམས་རྒྱལ་ཟིགས་ཤུ་ཐེང་དང་། བློན་སྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་གཉིས། བཀའ་སྩལད་ཏེ། ཀེང་ཤིར་དྲངས་ནས། ཅིའུ་ཅིར་གྱི་རབ་དོགས་སུ་རྒྱ་དང་ཐབ་མོ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱིས་གཡུལ་བཟློག་ནས། རྒྱ་མང་པོ་བཏུངས་པས། རྒྱ་རྗེ་ཀྭང་པེང་ཝང་ཡང་། ཀེང་ཤིའི་མཁར་ནས་ཕྱུང་སྟེའ་སྟེམ་ཅིའུར་བྲོས་ནས། ཀེང་ཤི་ཕབ་སྟེ། 20ཞེས་དང་།《ཐང་ཡིག་རྙིང་མ》ལས་ཀྱང་། ཀོང་ཏེའི་ཁྲི་ལོ་དང་པོའི་ཟླ་དགུ་བར། ཏྲོད་དམག་གིས་ཅིན་ཀྲིག་བཟུང་། ཟླ་བཅུ་བར་ཏྲོད་དམག་ཕྲིན་ཀྲིག་ལ་དྲངས། རྷིན་ཐེན་ཞན་ཡང་བཅོམས། དེར་གོང་མས་ཀྲང་རྷུའུ་ལིན་གྱི་ཐབས་ཡོད་པ་ཀོ་ཅི་དབྱི་བྱ་བ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཏྲོད་དམག་འགོག་པར་མངགས། ཏྲོད་ཀྱིས་འཞ་དང་ཏང་ཞང་གི་འཛང་བ་བསྡོམས་པས་དམག་ཁྲི་ཚོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཁྲིད་དེ། ལུང་ཀོང་ཏུའུ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒོལ་བར་འོངས། ཀོ་ཅི་དབྱི་ཡིས་དམག་ཕྱིར་དྲངས། གོང་མའང་རྟན་ཀྲིག་ཏུ་ཕེབས། རྒྱལ་ས་ཤོར། ཏྲོད་དུ་མགོ་བཏགས་པའི་དམག་དཔོན་ཀོ་ཧོས་བྱ་བས་ཏྲོད་དམག་ཁྲིད་དེ་རྟང་ཏུའུ་མཁར་དུ་སླེབས། ཏྲོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྟག་སྒྲ་ཀླུ་གོང་སོགས་ཀྱིས་ཕྲིན་ཀྲིག་གི་སྲས་

ཀོང་ཞྭའུ་ཕང་ཞིས་ཁྲིན་ཧོན་བྱ་བ་གོང་མར་བསྐོས། ལོ་རྟགས་བཙུགས། བཙོན་མ་རྣམས་བཙོན་ཐར་གཏོང་རྒྱུའི་བཀའ་ཕབ། དཔོན་རིགས་རྣམས་བསྐོ་འཛུགས་བྱས།21 ཞེས་པ་ལྟར། སྟག་གི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༦༣ལོར་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞང་མཆིམས་རྒྱལ་གཟིགས་དང་བློན་སྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཀོང་། ཞང་སྟོན་བཙན་ལ་སོགས་པས་འ་ཞ་དང་སྟོང་ཆང་ (སྤྱུང) གི་དམག་མི་ཁྲི་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་དཔུང་ཆེན་དྲངས་ཏེ་ཀེང་ཤི་སྟེ་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཅིང་ཧྲི (京师) བླངས་པས། གོང་མ་ཏའི་ཙུང་ (代宗)ཡང་ཕོ་བྲང་བསྐྱུར་ནས་སྲེམ་ཅིའུ་སྟེ་ཧྲན་ཀྲིག (陕州)ཕྱོགས་སུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། སྐབས་དེར་བོད་དམག་གི་འཐབ་རྩལ་དང་གོ་མཚོན་སོགས་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་དང་། བློན་སྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཀོང་སོགས་དམག་དྲུས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པས། ཐང་གི་དམག་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཀོ་ཙི་དབྱིས་ཀྱང་འགོག་མ་ཐུབ་པས། བོད་དམག་གིས་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་བླངས་ཤིང་། གོང་མ་གསར་དུ་བསྐོས་པ་དང་ལོ་རྟགས་ཀྱང་གསར་དུ་བཙུགས་པ་རེད།

ཐེངས་འདིར་བོད་ཀྱིས་དཔུང་ཆེན་དྲངས་ཏེ་ཐང་གི་རྒྱལ་སར་རྒོལ་དོན་ནི《ཐང་ཡིག》«ཏུ་གསལ་བོར་མ་འཀོད་ཀྱང《ཞོལ་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ》དང《དོན་ཆེན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས》གཉིས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། སྔར་ཐང་གིས་བོད་ དོན་ལ་ལོ་རེར་དར་ཡུག་ཁྲི་ལྔ་རེའི་ཁྲལ་འབུལ་དགོས་པ་དེ་གོང་མ་གསར་བ་ཕང་པེང་ཝང་སྟེ་ཐང་ཏའི་ཙུང་ (广平王: 唐代宗) གིས་འབུལ་དུ་མ་ཉན་པས་རྐྱེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤུ་རྒྱལ་བཙན་པོས་རང་གི་དམག་དོན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཅི་ནའི་ཡུལ་ལ་ཐེངས་ཤིང་ངོམ་པའོ།།

《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལས། མེ་ཕོ་སྤྲེའུ་ལ་ཏེན་ཙུང་གི་བུ་གསུམ་པ་ཙུང་ཙུང་རྒྱལ་སར་བཏོན། ལོ་བདུན་རྒྱལ་པོ་བྱས་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པ་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལ་འདས། ལོ་དེ་ལ་ཙུང་ཙུང་གི་བུ་ཆེ་བ་ཐའི་ཙུང་རྒྱལ་སར་བཏོན། དེའི་རྗེང་ལོ་བོད་ཀྱི་དམག་བྱུང་བས་ཤིན་ཏུར་བྲོས། བོད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱའི་བློན་པོ་ཀོའུ་ཏེ་རྒྱལ་སར་བསྐོས་ན་ཡང་། རིང་པོར་མ་ལོན་པར་ཐའི་ཙུང་རྒྱལ་པོས་དེ་བསད། 22ཅེས་གསུངས་ཡོད།

དེ་ནས་ཇན་ཀྲུང་ཁྲི་ལོ་བཞི་བ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༧༨༣ལོར་སྤུ་རྒྱལ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་ས་མཚམས་འབྱེད་དུས། "རྗོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ནི། ལན་ཀྲིག་དང་། ལེ་ཀྲིག ཡོན་ཀྲིག ཧོས་ཀྲིག་བར་དང་། ནུབ་ཏུ་ལིན་ཐའོ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཁྲིན་ཀྲིག་བར། ཙན་ནན་ནུབ་མཐའི་མོ་ཞེ་ཡུལ་གྱི་མན་པ་རྣམས་དང་། ཏ་ཏུའུ་གཙང་པོའི་ནུབ་ལྷོའི་རྒྱུད་དེ། འདི་རྣམས་རྗོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཡིན་པ"23དང་། "ཐང་གི་ས་མཚམས་ནི། ཅིན་ཀྲིག་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཐན་ཀྲིན་ཞའི་ནུབ་འགག་བར་དང་། ལུང་ཀྲིག་གི་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ཆིན་ཧོས་ཞན་བར། ཆྱིན་ཀྲིག་གི་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་ཐུང་ཀུའུ་ཞན་བར། ཙན་ནན་གྱི་ཤིས་ཧྲན་ནས་ཏ་ཏུའུ་གཙང་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་བར།"24ཐང་གི་ས་མཚམས་སུ་བྱས་འདུག་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་ཁེལ་བའི་ལན་ཀྲིག་དང་ལེ་ཀྲིག ཡོན་ཀྲིག ཧོས་ཀྲིག་བཅས་ནི་ད་ལྟའི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲིན་ཀྲིག་ཀྱང་ཀན་སུའུ་ཡི་ཐེན་ཧོས་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཙན་ནན་ནི་ཟི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིན་ཏུའུ་ཡི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མཆིས་པ་དང་། ཏ་ཏུའུ་གཙང་པོ་ཡང་ཟི་ཁྲོན་གྱི་ནུབ་རྒྱུད་དུ་འབབ་པས། འདི་དུས་མཁར་ལྟུགས་རྩེ་ཡང་སྔར་བཞིན་བོད་ཀྱི་དབང་སྐྱུར་མངའ་ཁོངས་སུ་གནས་པ་ནི་སྨོས་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ། ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ནས་ཐང་བོད་གཉིས་བར་རེས་ཕམ་རེས་རྒྱལ་གྱི་གཡུལ་འགྱེད་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། རིམ་གྱིས་ཐང་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱང་ཇེ་ཆེར་གྱུར་པས། བོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཚིམས་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ལེན་མ་ཐུབ་པ་འདྲ། རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་སྐྱ་ཞབས་ཧྥན་ཝེན་ལན་ (范文澜)གྱིས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར་པ་དང་བོད་ལ་སྟོབས་ཤུགས་ག་ཚོད་ཡོད་པའི་རྟགས་ཚང་མ་ནི་བསྟན་ཟིན་ཅིང་། སྟོབས་འབྱོར་དར་བའི་རྩེར་སོན་པའི་བོད་ཀྱིས་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར་བའི་ཐང་རྒྱལ་རབས་རྩིག་མེད་དུ་འདང་གཏོང་མི་ཐུབ་པར་ངེས་25ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྣང་ངོ་།།

《དབོན་ཞང་རྫོ་རིང་གི་ཡི་གེ》ལས། བོད་ཆེན་པོའི་ལོའི་མྱིང་ནི་སྐྱིད་རྟག་ལོ་བདུན། །རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལོའི་མྱིང་ནི། །ཅང་ཀེང་ལོ་དང་པོ་ལྷགས་མོ་སླང་གི་ལོའི་དགུན་སླ་ར་བ་ཚེས་བཅུ་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཛོགས་ནས། །རྒྱ་ཡིས་གཙིགས་བཟུང་ངོ།།26ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན། སྐྱིད་རྟག་ལོ་བདུན་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༧ལོར་ཡང་བསྐྱར་བོད་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་འཇལ་དུམ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་བཀའ་གཙིགས་བཅས་ཤིང་། བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྫོ་རིང་ལ་བྲིས་ཏེ་ས་མཚམས་དང་རང་རང་གི་རྒྱལ་སའམ་དེའི་ཉེ་འདབས་སུ་བསླངས། ས་མཚམས་ཀྱི་སྐོར་ལ"ད་ལྟར་དུ་མངའ་བའི་ཡུལ་དང་མཚམས་སྲུང་ཞིང་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡུལ། ནུབ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པར་བོད་ཆེན་པོའི་ཡུལ་ཏེ།"27 ཞེས་དང་། "ཅིང་ཤུ་ཧྲུན་དུ་བོད་དང་ཐྲད་པ་ཡན་ཅད་ནི་བོད་ཀྱིས་ཕུ་དུད་བྱ་སྟེ།"28ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཐང་ཆེན་ཧྲོས་（清水)སུ་ས་མཚམས་བཅད་པ་དེ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ནི་མ་བྱུང་བས་རྫོ་རིང་སྟེང་ས་མཚམས་སྐོར་གསལ་པོར་མ་བཀོད་པར་དེས། དེས་ན་བོད་ཆེན་པོའི་མངའ་ཐང་དེ་ཧྲའན་ཞིའི་ལོང་ཧྲན（陇山）བར་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པས་མཁར་ལྷགས་རྩེ་ལ་ཐང་ལྟར་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མེད་པས་དེའི་དམག་དོན་སྟེང་གི་གོ་ས་མར་ཉམས་ན་ཡང་།འཕྲིམ་འགྲུལ་སྟེང་གི་གོ་ས་ཕལ་ཆེར་རང་འཇགས་སུ་གནས་ཏེ། དུས་རབས་དགུ་བའི་དུས་དཀྱིལ་ཏེ་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་མ་འཇིག་བར་དུ་གནས་སོ།།

ལུང་ཁུངས།

1／3／5／8／16／18／དབང་རྒྱལ་དང་བསོད་ནམས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་བཀྲལ། 《ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ》ཤ་28.26.26.28.30.32 མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

2／4／6／7／9／10／11／12／13／14／17／20／22／23དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར།»ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས«ཤ161.160.178.179.52.53.52.53.179.53.179.54.55.55.182.183.184.210.209.210 མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

15 འཇམ་དབྱངས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བསྒྱུར། «རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དུ་འཁོད་པའི་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས«དེབ་དང་པོ། ཤ་136. ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

19／25／26／27བསོད་ནམས་སྐྱིད་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་བཀོད།»བོད་ཀྱི་རྫོ་རིང་ཡི་གེ་དང་དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང་«ཤ་66.67.32.24.24མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

21 འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ།» དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་«ཤ་77

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

24 གཉའ་གོང་དཀོན་མཆོག་ཚེ་བརྟན།»དབོན་ཞང་རྫོ་རིང་དང་ཐང་བོད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་«ཡི་ཞོག་ངོས་111པར་»ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོའི་«ལུང་དྲངས་པ་ལ་གསལ། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

གསལ་འདེབས། རྩོམ་འདིའི་པར་དབང་ཇེད་བཙན་པོ་ཚང་ལ་དབང་བས་ཚོག་མཆན་མ་ཐོབ་པར་གང་འདོད་དུ་བརྒྱུད་འགོད་བྱེད་མི་ཆོག

 རྩོམ་ཁུངས། བཙན་པོ་ཚང་།
རྩོམ་འདིའི་སྦྲེལ་ཐག http://www.tsanpo.com/debate/27152.html

བཙན་པོ་ཚང་།

བཙན་པོ་དྲ་བའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཚན་ཆུང་གིས་ལེགས་རྩོམ་སོགས་འོས་སྦྱོར་གྱི་ལས་འགན་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ལ་རྩོམ་ཡིག་ཡག་པོ་ཡོད་ཚེ་ཡིག་སྣམ་འདི་རུ་སྐུར་ཚོག gangkar@qq.com

2018 ལོའི་ཟླ 5 ཚེས 20 ཉིན།

དཔྱད་པ།

རྩོམ་ཡིག་སྔོན་མ།

རྩོམ་ཡིག་རྗེས་མ།

2 ཡོད། (དཔྱད་མཆན)

གཅན བཙོད་རྒྱམ།

2018 ལོའི་ཟླ 5 ཚེས 23 ཉིན། 05:03

རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་ཡོད་རྩོམ་ཡིག་ཁག་ལ་ལྟ་འདོད་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད། རྩོམ་ཡིག་ཞིབ་ཏུ་བརླག་རྒྱུ་ཡིན། བར་དང་དབར་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འདུག་སྙམ་སྙེ། བོད་དང་རྒྱའི་དབར་དུ། ལྷ་ས་ནས་ཐྲི་ལིང་བར་དུ། ལྷ་བུ་ཡིན་ནམ་བསམ་ཡོད། ང་ནོར་ཡོད་ན་དགོངས་དག་ཞུ།

རྩོམ་པོས་དཀའ་ངལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་བྲིས་གནང་བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ།

ཏུས་རྐང་།

2018 ལོའི་ཟླ 5 ཚེས 20 ཉིན། 17:02

ཉི་ཟླ་་རི་བོ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་ན་ཐང་བོད་ཀྱི་དམག་འཁྲུག་བཤད་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་ཅང་མི་འདུག

དཔྱད་མཆན་སྤེལ།

གཙན་བཟོད་རྒྱམ།

sopachentsa@gmail.com

དཔྱད་མཆན་སྤེལ།

རྩར་བརྗོད།

- ནང་འཛུལ
- རྩོམ་ཡིག RSS
- དཔྱད་མཆན RSS
- WordPress.org

ཉེ་མཆན།

» མདའ། ལགས་ཀྱིས་ ལས་བྱ་ཞིས་པ་འདིས་དོན་དམ་སློབ་མར་རོགས་འདེགས་ག་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ།

» རྗེ་རི་ཆེ་དབང་རྒྱལ་པོ། ལགས་ཀྱིས་ བསླགས་ཐོ་ཞུང་ཏུ་ཞིག བདའ་ཚང་སྐྱེམས་གྲོལ།

» གཙན བཟོད་རྒྱམ། ལགས་ཀྱིས་ སྤྱི་རྒྱལ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་མཁར་ལྷུགས་རྩེ་འཁོར་རྩོད་ཀྱི་གཡུལ་འགྱེད་རབ་དང་རིམ་པ་བྱུང་བའི་སྐོར་མདོ་ཙམ་གླེང་བ། བླ་ནག་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས།

» ཏུས་ཀང་། ལགས་ཀྱིས་ སྤྱི་རྒྱལ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་བར་མཁར་ལྷུགས་རྩེ་འཁོར་རྩོད་ཀྱི་གཡུལ་འགྱེད་རབ་དང་རིམ་པ་བྱུང་བའི་སྐོར་མདོ་ཙམ་གླེང་བ། བླ་ནག་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས།

» ཀློག་པ་པོ། ལགས་ཀྱིས་ བསླགས་ཐོ་ཞུང་ཏུ་ཞིག བདའ་ཚང་སྐྱེམས་གྲོལ།

ངེད་ཀྱི་སྐོར།

བཙན་པོ་ཚང་ནི་དྲ་བ་དང་ཟིན་བྲིས་གཅིག་ཕྱོགས་སུ་གཉེར་ཚོག་པའི་རང་དབང་གི་དོ་ར་ཞིག་ཡིན། འདི་ནས་སེམས་ཀྱི་གཞོག་ཟུང་གིས་ནམ་འཕང་བསྐྱོད་དང་ཨ་སྟོན་བཞིན་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་ལ། འདི་ནས་བདེ་འབོལ་ལེར་དབུགས་མལ་ཡུན་ཙམ་གསོས་དང་བྲག་ཐེམ་ལས་སྐྱིད་ཅིང་ཉོ་བ་ཡོད།

© 2018 བཙན་པོ་དྲ་བ། སྟེང་། ↑